

Sygn. akt. IV Ka 120/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2013r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Rober Z. (spr.)

Sędziowie SSO Joanna Żelazny

SSO Anna Bałazińska-Goliszevska

Protokolant Jowita Sierańska

przy udziale T. F. Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2013r.

sprawy: *N. N.*

oskarżonej z art. 286 § 1 k.k., z art. 270 § 2a k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia

z dnia 31 października 2012 r. sygn. akt V K 2044/11

I. *utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;*

II. *zwalnia oskarżoną od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.*

Sygn. akt IV Ka 120/13

UZASADNIENIE

N. N. została oskarżona o to, że:

1. w okresie od grudnia 2008r. do 12 listopada 2009r. we W., działając w warunkach czynu ciągłego, doprowadziła A. D. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 10.000zł. w ten sposób, że wykorzystując udzielone jej pełnomocnictwa wprowadziła ją w błąd co do skutków podejmowanych przez nią czynności prawnych związanych z zawartymi przez pokrzywdzoną umowami kredytowymi

to jest o czyn z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

2. w okresie od 20 lipca 2010r. do listopada 2010r. we W., działając w warunkach czynu ciągłego doprowadziła A. D. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 630zł. w ten sposób, że zawarła w jej imieniu, a bez jej wiedzy i zgody, umowę z siecią (...) S.A. na świadczenie usług internetowych w mieszkaniu przy ul. (...) we W.

to jest o czyn z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

3. w dniu 22 września 2010r. we W. wyłudziła od funkcjonariusza publicznego pracownika Urzędu Miejskiego we W. poświadczenie nieprawdy, w ten sposób, że podrobiła podpis A. D. na wniosku zgłoszenia stałego pobytu P. N. i

wniosku zgłoszenia pobytu czasowego V. N., a następnie posłużyła się podrobionymi przez siebie dokumentami w UM we W. w celu zameldowania P. N. i V. N. w mieszkaniu A. D. przy ul. (...) we W.

to jest o czyn z art. 272§1 k.k. i art. 270§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia z dnia 31.10.2012r. sygn. akt V K 2044/11 N. N. została uznana za winną tego, że:

1. w dniu 12 listopada 2009r., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła A. D. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 10.000zł. w ten sposób, iż wprowadziła w błąd A. D., co do skutków dokonywanego przez pokrzywdzoną przelewu z rachunku bankowego nr (...) prowadzonego w E., przez co A. D. wpłaciła kwotę 10.000zł. na rachunek oskarżonej nr (...) prowadzony w banku (...) zamiast na rachunek A. D. założony w tym samym dniu przez pokrzywdzoną w banku (...) S.A o numerze (...) to jest czynu z art. 286§1 k.k. i na podstawie art. 286§1 k.k. wymierzono jej karę roku pozbawienia wolności,

2. w dniu 22 września 2009r. posłużyła się w Urzędzie Miejskim we W. podrobionymi uprzednio przez siebie poprzez podpisanie się za A. D. dokumentami w postaci zgłoszenia stałego pobytu P. N. i zgłoszenia pobytu czasowego V. N., co stanowiło wypadek mniejszej wagi z art. 270§2a k.k. i na podstawie art. 270§2a k.k. wymierzono jej karę grzywny w wysokości 20 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10zł.

Na podstawie art. 69§1 i 2 k.k. i art. 70§1 pkt 1 k.k. warunkowo zawieszono wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 2 lat.

Na podstawie art. 46§1 k.k. zobowiązano oskarżoną do naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej A. D. kwoty 10.000zł.

Jednocześnie N. N. została uniewinniona od popełnienia czynu opisanego w punkcie 2.

Ponadto sąd orzekł w zakresie dowodów rzeczowych oraz zwolnił oskarżoną od ponoszenia kosztów sądowych, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonej, zarzucając:

1. obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez przyjęcie za wiarygodne zeznań pokrzywdzonej, w sytuacji, w której zeznania te są nacechowane negatywnym stosunkiem do oskarżonej oraz sprzeczne zarówno wewnątrz jak i z szeregiem ustalonych okoliczności zewnętrznych (autentyczność podpisu na przelewie, pobyt oskarżonej w kraju w trakcie zaciągania pożyczki),

2. obrazę art. 391§1 i 3 k.p.k. w zw. z art. 389§2 k.p.k. wyrażające się w niewyjaśnieniu sprzeczności w zeznaniach pokrzywdzonej w zakresie opisu przebiegu wizyty w banku w dniu 12.11.2009r.,

3. obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez przyjęcie za podstawę ustaleń faktycznych co do przebiegu zdarzeń z dnia 12.11.2009r.:

a) zeznań A. S. (1) pomimo, iż świadek ta nie posiada żadnej wiedzy ponad wynikającą z analizy operacji bankowych,

b) zeznań A. S. (2), R. K. oraz D. P. pomimo jednoczesnego przyjęcia przez Sąd I instancji, że zeznania te nacechowane były negatywnym emocjonalnym stosunkiem do oskarżonej oraz wynikały jedynie z analizy operacji bankowych oraz późniejszych rozmów z pokrzywdzoną,

c) treści polecenia przelewu z dnia 12.11.2009r. bez prawidłowego wyjaśnienia dlaczego pomimo wystąpieniu w treści tego polecenia przelewu danych beneficjenta pokrzywdzona nadal pozostawała w błędzie co do skutków dokonywanej czynności,

4. obrazę przepisów postępowania, a to art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. poprzez przyjęcie, że w dniu 12.11.2009r. najpierw doszło do otworzenia rachunku bankowego pomiędzy pokrzywdzoną a (...) s.a a następnie do przelewu kwoty 10.000zł. na konto oskarżonej w sytuacji, w której brak jest jakichkolwiek dowodów świadczących o takiej kolejności zdarzeń oraz bez weryfikacji wskazanej okoliczności innymi możliwymi do przeprowadzenia dowodami,

5. obrazę prawa materialnego, a to art. 30 k.k. przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że oskarżona jest winna zarzucanego jej przestępstwa z art. 270§2 a k.k.,

6. obrazę prawa materialnego, a to art. 1§2 k.k. w zw. z art. 270§2 a k.k. polegające na przyjęciu, że przypisany oskarżonej czyn zabroniony posiada społeczną szkodliwość w stopniu wyższym niż znikoma.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej od przypisanych jej czynów.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

1. Niezasadne są zarzuty w zakresie, w jakim wytykają zaskarżonemu orzeczeniu, w odniesieniu do przypisanego oskarżonej czynu z art. 286§1 k.k., naruszenie przepisów prawa procesowego dotyczących zasad, jakimi winien kierować się sąd orzekający przy ocenie zebranego w toku postępowania karnego materiału dowodowego.

Wbrew podniesionym w apelacjach zarzutom Sąd I instancji w swym uzasadnieniu ustosunkował się do całego zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym do dowodów świadczących o sprawstwie i winie N.N..

Obrońca oskarżonego, zarzucając to uchybienie Sądu i negując dokonane ustalenia wskazał, jakich jego zdaniem błędów dopuścił się sąd przy dokonaniu analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, budując konstrukcję środka odwoławczego praktycznie tylko w oparciu o negację zeznań złożonych przez pokrzywdzoną..

Zgodzić się należy ze skarżącym, iż zdecydowana większość niekorzystnych dla oskarżonej ustaleń faktycznych oparta została na treści zeznań A. B. – D..

Przyjęcie natomiast założenia, że skoro są one częściowo niespójne to na wiarę w żadnym zakresie nie zasługują jest nietrafne i oderwane od analizy zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego.

Podkreślenia wymaga, że Sąd Rejonowy rozbieżności w zeznaniach pokrzywdzonej dostrzegł, omówił je i uzasadnił, z jakich powodów pomimo tych ułomności dał im wiarę i w jakim zakresie.

Jak zaakcentował w swym uzasadnieniu – pokrzywdzona stanowczo zaprzeczała, aby kiedykolwiek pożyczyla od oskarżonej kwotę 10.000zł., a tym bardziej dokonała jej zwrotu., nie potrafiąc zrozumieć w jaki sposób w dniu 12.11.2009r. taka kwota została przelana na rachunek oskarżonej.

Dokonując oceny wiarygodności relacji pokrzywdzonej Sąd I instancji dysponował nie tylko treścią jej zeznań, ale i miał osobisty kontakt z tą osobą, czemu dał wyraz w swym uzasadnieniu wyroku, charakteryzując ją jako osobę starszą, schorowaną i już niezaradną życiowo. Taki obraz jawi się też w relacjach świadków B. W. i M.K..

Przecież udzielenie oskarżonej pełnomocnictwa w sprawach związanych z mieszkaniem było tego te z przejawem.

Rację ma Sąd Rejonowy, że to właśnie ta nieporadność starszej już wiekowo pokrzywdzonej w kwestiach finansowych, bankowych stała się podłożem dokonanego przez oskarżoną przestępstwa. N.N. pomagając zresztą nie po raz pierwszy w operacjach bankowych A. B. – D. wykorzystwała jej naiwność.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut apelacji, iż zeznaniom pokrzywdzonej przeczy treść przelewu wskazująca wprost, że kwota 10.000zł. została przekazana na rachunek oskarżonej, a skoro tak to A. B. – D. musiała wiedzieć komu pieniądze te przekazuje.

Wszak zarzucane i przypisane oskarżonej przestępstwo polegać miało przecież na wprowadzeniu w błąd pokrzywdzonej co do tej okoliczności. Skarżący abstrahuje w tym zakresie zupełnie od treści zeznań pokrzywdzonej, wychodząc z niepopartego żadnym dowodem założenia, że A. B. – D. przeczytała podpisany przez siebie dokument, zwracając uwagę na widniejące w jego treści personalia oskarżonej.

Bezsporny jest fakt przelania takiej kwoty na rachunek oskarżonej i nie ma tu istotnego znaczenia podnoszona przez skarżącego kolejność zdarzeń (moment przelewu i chwila otwarcia nowego rachunku bankowego).

Równie nietrafny jest argument kwestionujący wiarygodność zeznań pokrzywdzonej z uwagi na jej niechęć do oskarżonej, czego wyrazem miały być wyrażane pretensje (dotyczące zresztą zupełnie nieistotnych kwestii). Jest przecież naturalnym, że trudno liczyć by ofiara sympatią darzyła sprawcę, a przyjmując takie założenie nie można przecież ex lege negować waloru takiego dowodu.

Oczywistym jest, że z uwagi na charakter czynu będącego przedmiotem oceny znacznie zawężony jest krąg osób posiadających informacje bezpośrednie (uczestników zajścia) i tym większego znaczenia nabiera prawidłowa analiza ich relacji w kontekście innych dowodów czy to osobowych czy to rzeczowych.

Zadaniem Sądu I instancji była analiza tych dowodów pod kątem waloru wiarygodności dla dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych.

Treść uzasadnienia Sądu Rejonowego wskazuje, że analiza taka została dokonana i przy realizowaniu tej czynności Sąd I instancji nie pominął dowodów w postaci także zeznań świadków, o których apelujący milczy.

W szczególności wnikliwie Sąd I instancji zweryfikował (mając na uwadze relacje pokrzywdzonej przeczącej zaciągnięciu pożyczki) wyjaśnienia oskarżonej i zeznania jej męża co do możliwości zaistnienia takiej sytuacji. Wskazał na wewnętrzne i zewnętrzne sprzeczności zachodzące w tych relacjach, zwrócił uwagę na sytuację materialną tych osób i doszedł do wniosku, że do pożyczki 10.000zł. nie doszło. Zaakcentował także fakt zaciągnięcia przez pokrzywdzoną kredytów, ich przeznaczenie, a tym samym źródło pochodzenia kwoty przelanej na rachunek oskarżonej.

To, że Sąd Rejonowy krytycznie odniósł się do wyjaśnień składanych przez N. N. nie oznacza naruszenia zasady wyrażonej w art. 7 k.p.k.

To co pomijają apelujący, podważając ustalenia sądu, to fakt, że dowód z zeznań pokrzywdzonej nie jest odosobniony, nie stanowi jedynej podstawy do poczynienia ustaleń dotyczących sprawstwa oskarżonej.

Faktowi udzielenia pożyczki przeczą także zeznania J. G.. Nie sposób wskazać na motyw, jaki miałyby powodować świadkiem, by nie przyznać, że otrzymała od swej babci pieniądze na leczenie.

Sąd Rejonowy wskazał na przyczyny, dla których uznał te dowody za zasługujące na wiarę i okoliczności, które one potwierdzały.

W analizie materiału dowodowego Sąd I instancji wskazał zarówno na dowody, które potwierdzają przebieg dokonanych ustaleń co do popełnienia przez oskarżoną przestępstwa z art. 286§1 k.k., jak i na te, które takiemu ustaleniu przeczą.

Dokonana ocena uwzględnia wszystkie okoliczności ujawnione w toku rozprawy, jest logiczna, nie narusza zasad wiedzy i doświadczenia życiowego, a zatem nie można jej zarzucić dowolności. Stanowisko Sądu I instancji, że właśnie złożone w toku postępowania karnego przez A. B. – D. zeznania w powiązaniu z zeznaniami wskazanymi wyżej osób

i dowodami rzeczowymi przedstawiają prawdę, jeżeli chodzi o popełniony przez N. N. czyn jest w pełni uprawnione i w żadnym przypadku nie można mu zarzucić dowolności.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy odniósł się do całego zebranego w sprawie materiału dowodowego i dowody te omówił. Oczywistym jest natomiast, iż w sytuacji, gdy istnieją w sprawie dowody nawzajem sprzeczne Sąd winien dokonać ustaleń faktycznych tylko na podstawie tych, które uznaje za wiarygodne, co też uczynił. Zauważyć należy, iż treść uzasadnienia wskazuje, na jakich dowodach (czy to z postępowania przygotowawczego czy też z przewodu sądowego) Sąd I instancji dokonał ustaleń faktycznych.

2. Nie są też zasadne zarzuty dotyczące przypisanego oskarżonej czynu z art. 270§2 a k.k.

Nie jest trafny zarzut o zaistnieniu kontratypu z art. 30 k.k. W świetle wyjaśnień oskarżonej nie sposób mówić o nieświadomości bezprawności.

Jak wyjaśniła bowiem N.N. powodem podpisania się przez nią na wniosku zgłoszenia stałego pobytu P. N. i wniosku zgłoszenia pobytu czasowego V. N. była niedyspozycja pokrzywdzonej. Oskarżona wiedziała, że osoba uprawnioną do podpisania się na tych wnioskach jest A. B. – D. i przecież na złożenie przez nią podpisu nalegała.

Oczywiście osobą, która taki podpis mogła złożyć była też osoba umocowana przez pokrzywdzoną, ale wymagało to złożenia swego (a nie cudzego) podpisu i przedstawienia pełnomocnictwa.

Zwrócić należy uwagę, że pierwotnie oskarżona przeczyła, aby dokonała podpisu na tych wnioskach; „na każdym tym kwicie do UM podpisywała się Pani Ania” (k. 159), a swoją rolę ograniczała jedynie do zanieśnięcia tych wniosków.

Świadczy to o tym, że N. N. miała świadomość bezprawności takiego zachowania dopiero później znalazła argumenty, które miały przedstawić to zdarzenie w lepszym świetle (zgoda pokrzywdzonej).

Za błędny należy uznać zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 1§2 k.k. w zw. z art. 270§2 a k.k.

Należy zauważyć, że przy ustalaniu stopnia społecznej szkodliwości czynu Sąd I instancji uwzględnił wszystkie okoliczności, o których mowa w apelacji: zgoda pokrzywdzonej czy brak negatywnych skutków działania, jednakże przy ich dostrzeżeniu czynowi oskarżonej nadał inny ładunek społecznej szkodliwości.

Zwrócić należy tu uwagę na ustalone orzecznictwo odnoszące się do tej przesłanki z art. 438 pkt 1 k.p.k.

Wadliwe zastosowanie lub nie zastosowanie normy wyrażonej w art. 115 § 2 k.k., będące naruszeniem prawa materialnego, wchodzi zatem w grę tylko wówczas, gdy przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu, a więc jego karygodności, uwzględniono okoliczności niewymienione w tym przepisie lub nie uwzględniono przesłanek w nim wyszczególnionych, o ile ich istnienie zostało prawidłowo ustalone. Podważanie natomiast dokonanej oceny wagi poszczególnych okoliczności przedmiotowo-podmiotowych wymienionych w komentowanym przepisie może odbywać się jedynie w oparciu o zarzut błędu w ustaleniach faktycznych (postanow. SN z dnia 1.04.2009r. V KK 378/08 LEX nr 507961).

3. Z uwagi na zakres apelacji obrońcy należy zauważyć, że brak jest również podstaw do kwestionowania wysokości orzeczonych wobec oskarżonej kar.

Zauważyć należy, że Sąd I instancji w sposób szczegółowy wskazał na okoliczności zarówno obciążające, jak i łagodzące, które wziął pod uwagę przy określeniu rodzaju i wysokości wymierzonych za poszczególne czyny kar.

Wymierzona przez Sąd Rejonowy kara pozbawienia wolności oscyluje w dolnych granicach ustawowego zagrożenia przewidzianego za dany czyn przestępny, co w ocenie Sądu jest adekwatne do okoliczności popełnienia przestępstwa, stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu.

Sąd uznał za właściwie podjęte orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności. Sąd I instancji w sposób właściwy dokonał analizy przesłanek z art. 69 k.k., wskazując na ich zaistnienie.

Orzeczone wobec N.N. kary w ocenie Sądu spełnią swoje cele zarówno w zakresie prewencji indywidualnej, uświadamiając oskarżonej wagę dokonanych czynów, jak i w zakresie prewencji generalnej, kształtując tym samym świadomość społeczną w zakresie odpowiedzialności za takie przestępstwa.

Uwzględniając sytuację materialną oskarżonej o kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 636§1 kpk w zw. z art. 624§1 kpk i art. 17 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych.